

ТЕОРЕТИКО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ КОЛІЄУТВОРЕННЯ УНАСЛІДОК БАГАТОРАЗОВОГО ПРОЇЗДУ КОЛІСНОГО ФОРВАДЕРА

Бойко М. М., Мачуга О. С.

Національний лісотехнічний університет України, м. Львів

Для визначення реальних показників пошкоджень докільля лісовими машинами, порівняльного екологічного оцінювання способів трелювання деревини, а також обґрунтування екологічно безпечних режимів роботи лісотransпортних засобів виконано натурні обстеження наслідків лісозаготівельної діяльності в рівнинних умовах та полігонні дослідження процесів колієутворення унаслідок багаторазового проїзду колісного форвадера «Амкодор-2662-01». Дослідження проводилися на лісосіці ДП «Бродівське лісове господарство». Натурні дослідження передбачали замір глибини пошкодження опорної поверхні після виконання форвадером проїздів з пакетом деревини об'ємом 17,1 м³ (порода бук) та середнім тиском в шинах форвадера 94,4 кПа. Тестова ділянка: непорушеної структури, покрита щільним рослинним покривом, ухил 2 – 3°, початкова щільність ґрунту 1.40 – 1.51 г/см³, вологість 6.0 - 10.1 %.

На рис. 1 подано результати вимірів глибини колії у залежності від кількості проїздів форвадера звичайною ділянкою (а) та ділянкою, вистеленою зрубаним гіллям (б); на рисунку 1 в подано теоретичні результати, отримані за допомогою енергетичного аналізу процесу колієутворення.

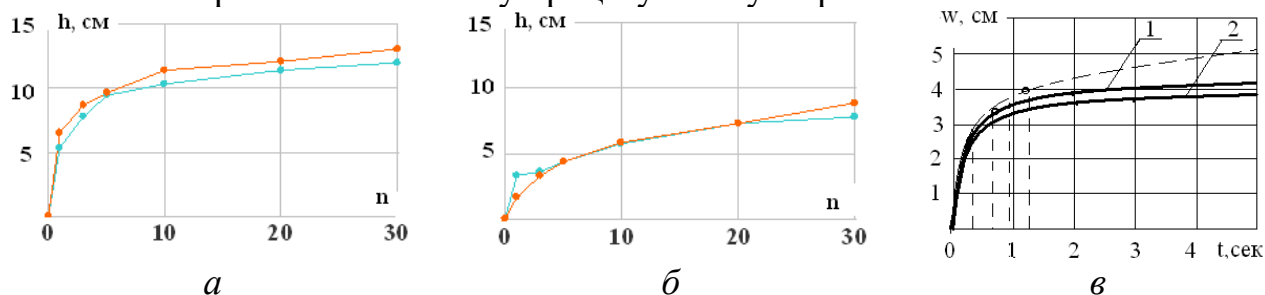

Рисунок 1 – Глибина колії

Результати аналізу теоретичних та експериментальних даних наступні:

- інтенсивність колієутворення істотно залежить від витримувальної здатності ґрунту, яка обумовлена його геоморфологічною структурою;
- глибина колії після перших 5 – 7 проїздів становить близько 70 % глибини колії після 30-ти проїздів, що відповідає найбільшому ущільненню ґрунту частинок;
- наявність настилу з гілок суттєво (у 1,6 рази) зменшує глибину колії, тому рекомендується проведення робіт щодо додаткового захисту опорної поверхні;
- трав'яний покрив та коренева система інтенсивно зменшує глибину колії;
- максимальна глибина колії внаслідок проїздів форвадером марки АМКОДОР-2662-01 на прямій дослідній ділянці (ґрунтова поверхня середньої твердості) не перевищувала екологічно безпечної межі;
- якісне співпадіння експериментальних результатів із теоретичними, отриманими за використання енергетичного підходу.